

Együtműködés indul az Országos Klinikai Idegtudományi Intézet és a legnagyobb betegszervezetek között

2019. április 3-án az Országos Klinikai Idegtudományi Intézet (OKITI) együttműködési megállapodást írt alá a Magyar Rákellenes Ligával és a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével (MEOSZ).

CÉL: A BETEGELÉGEDETTSÉG

Mint azt a dokumentum ünnepélyes aláírását megelőzően **Dr. Óváry Csaba PhD, MSc.**, az OKITI mb. főigazgatója elmondta, intézetük azért lép együttműködésre a kórházi felügyelő tanácsban résztvevő két érdekvédelmi szervezettel, mert az eddiginél még magasabb szinten kíván a betegek valós igényeire koncentrálni. Az intézet első számú szempontja a betegelégedettség javítása, ami nem valósítható meg az érdekvédelmi betegszervezetekkel való együttműködés nélkül. Mint a főigazgató fogalmazott, egy bizonyos szinten túllépni akkor lehet, ha visszajelzések érkeznek arról, hogy az ellátás mely pontjain szükséges változtatni, és hogyan lehet jobban kiszolgálni a betegutakat. Az OKITI országos intézetként részt vett a Nemzeti Egészségügyi Programok megalkotásában, melyek kidolgozása során a mozgásszervi, a neuro-onkológiai és a keringési program megírásában látott el feladatot. A programokban hangsúlyos elemként jelenik meg az egészségtudatos magatartást ösztönző tájékoztatás és bizonyos egészségügyi ismeretek hatékony kommunikációja. Az Országos Klinikai Idegtudományi Intézet olyan civil szervezetekkel kereste az együttműködést, amelyek tradicionálisan jó betegkapcsolatokkal és széles társadalmi támogatottsággal rendelkeznek, és illeszkednek az intézet jelenlegi profiljához. A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége sokat segíthet minden jelentősebb neurológiai és idegsebészeti betegség rehabilitációjában, a Magyar Rákellenes Liga pedig az Intézet neuro-onkológiai profiljában nyújthat érdemi szakmai támogatást.

Kovács Ágnes, Dr. Óváry Csaba, Rozványi Balázs

Az Országos Klinikai Idegtudományi Intézet e két érdekvédelmi szervezettel együtt elkötelezett a betegbiztonság közös projektekkel történő javításában, a betegutak egyszerűsítésében és fejlesztésében, közös tájékoztató kampányok indításában és ismeretterjesztő anyagok összeállításában. Dr. Óváry Csaba leszögezte: „A XXI. század egészségügye sokkal többre képes, mint 20-30 évvel ezelőtt. A gyógyítható betegségek köre és a súlyos betegségek túlélése óriási mértékben nőtt, ám az is igaz, hogy a betegek még sosem álltak ilyen távol a modern egészségügytől, mint most. Feladatunk, partner betegszervezeteinkkel együtt, hogy áthidaljuk az egészségügyi ellátás és a betegek közötti szakadékot, és érezhetően növeljük betegeink elégedettségét.”

Kovács Ágnes, a MEOSZ elnöke elmondta, hogy a hosszú múltra visszatekintő civil szervezet a pre- és postnatais károsodások maradványtüneteivel élő, valamint a stroke, illetve balesetek következményeként kialakuló mozgássérült állapotokkal élő emberek érdekeinek érvényesítésére törekszik. Hagyományosan a kormányzati szinten történő érdek egyeztetésben és a jogalkotásban együttműködik az Alkotmánybírósággal, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalával és az Egyenlő Bánásmód Hatósággal. Mint kifejtette: „A MEOSZ elnökség azért döntött az együttműködés aláírása mellett, mert a mozgássérült emberek legnagyobb magyar érdekvédelmi szervezeteként elkötelezett minden olyan fejlesztési irány támogatása mellett, amely közösségünk érdekeit szolgálja. A társadalmi integráció megvalósulásának egyik kiemelt területe az egészségügy, ezért is tartottuk fontosnak, hogy az érintettek érdekében segítsünk minden olyan folyamatot, amely az egészségügy területén a mozgássérült emberek érdekeit is szolgálja.” Kiemelte: „Minden olyan programban részt kívánunk venni, amely csökkentheti a tagságunk létszámát. Hiszen egy felelősen gondolkodó érdekvédelmi betegszervezetnek nem érdeke, hogy minél nagyobb tagságra tegyen szert. Éppen ellenkezőleg: célunk, hogy minél kevesebben éljenek fogyatékossgal.”

Rozványi Balázs, a Magyar Rákellenes Liga elnöke elmondta: „Mindenképpen örülünk annak, hogy egy nagyhírű országos intézettel léphetünk együttműködésre. Bízunk abban, hogy lesznek olyan projektek, amelyekre a közös értékek mentén tudunk pályázni, főként a prevenció és a kezelések területén. Saját eszközeinkkel minden tekintetben támogatjuk az Intézetet, hogy szakmai szempontból minél magasabb színvonalú betegellátást nyújtsanak. Bár több intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást az elmúlt években, ez a mostani együttműködés azért egyedi, mert nem csak az intézményen belüli tevékenységekre koncentrálnak, hanem hangsúlyos eleme a pályázati lehetőségekben való együttműködés is.”

STROKE ELLÁTÁS: HELYZETKÉP

Az együttműködési megállapodás aláírása alkalmával Dr. Óváry Csaba tájékoztatta az egybegyűlteket a stroke ellátás hazai helyzetéről. Mint elmondta, 2006 és 2015 között a stroke magyarországi esetszáma évi 31 ezerről 29 ezer alá csökkent, a nemek közötti megoszlás körülbelül 50-50 százalék. Ez egyben azt is jelenti – mutatott rá a főigazgató –, hogy jelentős azon betegek száma, akiknek – amennyiben nem kapnak megfelelő kezelést – élethosszig súlyos fogyatékkal kell élniük, illetve a betegségük akár halálos kimenetelű is lehet.

2014-15-ben jelentek meg azok az első tudományos közlemények, amelyek igazolták a katéteres stroke-ellátás, más néven mechanikus thrombectomia jogosultságát a legsúlyosabb agyi verőér-elzáródással járó stroke esetén. Ez a fajta eljárás teljesen átalakította a stroke diagnosztikáját – mutatott rá Dr. Óváry Csaba –, ugyanis ahhoz, hogy megfelelő számban el lehessen látni a stroke-betegeket, új diagnosztikai arzenálra volt szükség. Azt, hogy a beavatkozásra alkalmas betegek kiválasztásához miért van szükség a korábbihoz képest újfajta radiológiai képalkotásra, a főigazgató néhány, különböző eljárással készült radiológiai felvétel bemutatásával támasztotta alá. Stroke gyanúja esetén – amennyiben nem késlelteti a szisztémás lysis – gyors, könnyen kivitelezhető és értékelhető vizsgálat a CT angiográfia (CTA), amely alkalmas a carotis-vertebralis rendszer megítélésére és a nagyér-elzáródás kimutatására. Jelentős neurológiai tünetekkel járó iszkémiás stroke esetén a nagyér-okklúzió kimutatására CTA, multifázis CTA vizsgálat indokolt. Ennek keretében a supraaorticus nagyerek atherosclerosis, esetleges stenosis is igazolást nyer. Szintén helye van a stroke diagnosztikájában az MR perfúzió/diffúzió súlyozott mérésnek. Dr. Óváry Csaba bemutatta egy elzáródott ér angiográfias vizsgálatának felvételét, majd ugyanannak a betegnek az ér megnyitását követően készült normál angiogramját. Elmagyarázta, hogy míg a thrombectomia elvégzése nélkül szinte a fél agytekét érintő, óriás méretű stroke jött volna létre, addig a beavatkozásnak köszönhetően a beteg jól gyógyuló, kis kiterjedésű stroke-on esett át. A szakma célja – szögezte le

Dr. Óváry Csaba –, hogy minél több betegen el lehessen végezni a mechanikus thrombectomiát. Jó kimenetelnek tekintjük – mutatott rá –, ha a beteg a stroke-ot követő 90 nappal önellátó. A HERMES (Highly Effective Reperfusion evaluated in Multiple Endovascular Stroke trials) elnevezésű kollaboráció keretében végzett vizsgálatok szerint a thrombectomiával kezelt betegek körében 26 százalékról 46 százalékra nőtt a jó kimenetelű esetek aránya, ami igen nagy előrelépésnek tekinthető.

„Olyan ellátást kell kiépítenünk országos szinten, hogy minden beteg hozzájuthasson ehhez a modern kezelési módhoz. A megfelelő számú thrombectomia elvégzéséhez szakembereket kell képezni” – mutatott rá Dr. Óváry Csaba. Beszámolt arról, hogy 2018 novemberében zárult le az OKITI-ben az a képzés, amelynek végeztével hat kolléga vehette át a jártasságot igazoló oklevelét. Erre a típusú képzésre olyan, már szakvizsgával rendelkező idegsebészek, neurológusok, kardiológusok, illetve intervenció radiológusok jelentkezhetnek, akik a korábbi szakvizsgájuktól függően 1,5-2 év időtartam alatt elsajátították a thrombectomia technikáját. A **Dr. med. habil Szikora István PhD** vezetésével zajló képzési program olyan rendszerben történik, amelyben mind az oktatók, mind a képzésben résztvevő kollégák ösztöndíjban részesülnek.

Magyarországon a „startpisztoly” 2015-ben dördült el: 63 beavatkozás történt az első évben, ez a szám egy év alatt megduplázódott, és 2018-ban már 355 stroke esetet láttak el az OKITI-ben ezzel az eljárással, míg országos szinten 870 esetben végeztek thrombectomiát. A beavatkozás eredményességét tekintve az intézeti adatok megegyeztek a korábban említett HERMES vizsgálat eredményeivel: a stroke-ot követő 90 nappal önellátó betegek aránya 49% volt. A katéteres stroke-ellátás hazánkban már évek óta támogatott, a beavatkozást megfelelő finanszírozás mellett végzik, és az is fontos – jegyezte meg a főigazgató –, hogy a thrombectomia a TVK-mentes ellátási formák körébe tartozik, így nincs semmifajta esetszám korlátja. „Azt reméljük – hangsúlyozta Dr. Óváry Csaba –, hogy az országosan elvégzett beavatkozások száma akár kétezerig is emelkedhet.”

Boromisza Piroska

Dr. Óváry Csaba